

Обмеження витрат на запозичення

Стаття 4 Директиви Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 року (ATAD) у проєкті Закону України
реєстраційний № 16036 від 4 вересня 2026 року

Міністерство фінансів України · Вересень 2026 року

Про що правило статті 4 Директиви* і яких аспектів воно не змінює

1 Мета – прибрати податкову вигоду від надмірного боргу, а не обмежити фінансування

Європейська Комісія визначає мету правила як стримування боргових конструкцій, створених для мінімізації оподаткування. Ризик виникає там, де фінансування доступне не всім на однакових умовах: усередині групи ставку і суму боргу можна призначити, на ринку – ні. Правило вирівнює цю різницю.

3 Вирівнювання умов для всіх платників податків

Правило вирівнює обсяг процентів, який можна врахувати у витратах, незалежно від того, хто кредитор і як влаштована група.

5 Правило діє для всіх платників податку на прибуток підприємств

Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах підпадають під дію правила. Платники єдиного податку звільнені від сплати податку на прибуток підприємств***, тому обмеження для них стає застосовним лише після переходу на загальну систему оподаткування. Фізичних осіб – підприємців правило не стосується взагалі.

2 Місток від BEPS до Директиви

Стаття 4 Директиви побудована на Кроці 4 Плану дій BEPS ОЕСР. Європейська Комісія перенесла той самий стандарт у право Європейського Союзу. Транспозиція Директиви є обов'язковою на шляху до набуття Україною членства в Європейському Союзі.

4 Правило не нове для України

Обмеження процентів за борговими зобов'язаннями діє в Кодексі не перший рік: чинна конструкція застосовується з 1 січня 2021 року до платників податку на прибуток на загальних умовах, а для резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах обмеження діє через оподаткування виплат процентів (135.2.1.4, 135.2.1.5 Кодексу). Законопроект** приводить чинні правила у відповідність до вимог Директиви.

6 Зв'язок із трансфертним ціноутворенням

Два правила працюють послідовно, а не паралельно. Трансфертне ціноутворення визначає, яка частина процентів взагалі є платою за фінансування на ринкових умовах, – і лише ця частина потрапляє в розрахунок ліміту (новий підпункт 140.2.4 в редакції законопроекту). Для платника, який дотримується принципу «втягнутої руки», додаткового перегляду ціни операції за цим правилом не здійснюється.

* Директива Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 року про встановлення правил протидії практикам ухилення від сплати податків, які мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку (ATAD).

** Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації правил протидії практикам ухилення від сплати податків, які мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку Європейського Союзу та України відповідно до Директиви Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 року (в частині положень статті 4 цієї Директиви) (реєстр. № 16036 від 04.09.2026 р.).

*** Крім випадків, передбачених підпунктом 1 пункту 297.1 і пунктами 297.5–297.7 статті 297 Кодексу.

Чому чинні норми потребують зміни у контексті транспозиції вимог Директиви

Елемент	Чинні пункти 140.1 – 140.3 статті 140 Кодексу	Вимоги статті 4 Директиви
Суб'єкт	Лише операції з нерезидентами. При цьому, проценти на користь іноземних банків виключено з під дії обмеження.	Усі платники податку на прибуток, незалежно від резидентства і пов'язаності кредитора.
Об'єкт: склад витрат	Лише «проценти» у вузькому значенні підпункту 14.1.206.	Витрати на запозичення у широкому значенні: проценти по всіх видах боргу, економічні еквіваленти процентів і витрати на залучення фінансування.
Обсяг дії правила	Обмеження рахується лише щодо частини боргу – тієї, що виникла перед нерезидентами.	Обмеження рахується щодо всього боргового навантаження платника.
Умова спрацювання	Змішана конструкція з елементами «тонкої капіталізації». Спершу застосовується тест «борг до власного капіталу» (понад 3,5:1), і лише для тих, для кого спрацює цей тест – ліміт 30 % EBITDA.	Один тест для всіх платників: 30 % показника EBITDA. Окремого тесту капіталізації немає.
Перенесення невикористаного залишку витрат	Перенесення є, але сума щороку зменшується на 5 % – тобто залишок поступово «згорає» при відсутності можливості його врахувати повністю	Стаття 4(6) не передбачає жодного «згорання» перенесених сум, які за базовою опцією дозволяється переносити безстроково

Вимога відповідності. Стаття 3 Директиви дозволяє державам застосовувати суворіші національні правила і не дозволяє м'якші. Строк транспозиції статті 4 Директиви визначено Національною програмою адаптації законодавства України до права Європейського Союзу та зобов'язаннями України перед міжнародними партнерами.

Структура змін: що визначатиме кожна норма Кодексу

ЯДРО ПРАВИЛА – СТАТТЯ 140 КОДЕКСУ

140.1 Витрати на запозичення: поняття

- склад витрат на запозичення – три складові (140.1.1.1) і відкритий перелік (140.1.2);
- боргові зобов'язання, у тому числі борговий (фінансовий) компонент розстрочки (140.1.1.2);
- кваліфіковані витрати ВПк (140.1.1.7) і надмірні витрати НВ (140.1.1.8);
- капіталізовані витрати (140.1.3);
- курсові різниці (140.1.4) і розрахункові проценти за деривативами (140.1.5);
- доходи у формі процентів та еквівалентні їм доходи (140.1.6).

140.2 Різниці щодо надмірних витрат

- формула ліміту ЛВ = ПД + БВ (140.2.1) і грошовий поріг (140.2.1.1);
- дві різниці – збільшення (140.2.2.1) і зменшення (140.2.2.2) фінансового результату;
- показник EBITDA = ОО + А + НВ (140.2.3);
- пріоритет принципу «витягнутої руки» (140.2.4);
- перенесення: Накопичена сума витрат на запозичення СН без обмеження в часі (140.2.5), НЛ на п'ять років (140.2.6);
- реорганізація (140.2.7); окремий облік і додаток до декларації (140.2.8, 140.2.9).

140.3 Виключення

- банки, філії іноземних банків і страховики (140.3.1);
- довгострокові проекти публічної інфраструктури: сам виняток (140.3.2), дванадцять умов проекту (140.3.3), оператор проекту (140.3.4), поняття групи (140.3.5);
- критерії великомасштабних активів встановлює Кабінет Міністрів України (140.3.3).

РЕЖИМ ДІЯ СІТІ ТА СУПРОВІДНІ ЗМІНИ

Стаття 141 – режим резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах

- 141.9¹.2.18 – новий об'єкт оподаткування: операції за борговими зобов'язаннями, за якими надмірні витрати перевищують ліміт;
- 141.9¹.5 – база оподаткування, коефіцієнт перевищення К, залік сплаченого податку, показник ПН, перехід між режимами, окремий облік і звітність;
- 141.9¹.2.4 і 141.11 – узгодження суміжних норм режиму.

Супровідні зміни – інші статті Кодексу

- 14.1.267 – уточнене визначення позики;
- 44.3 – строки зберігання документів, на підставі яких сформовано СН і НЛ;
- 134.1.1 і 138.3.2 – узгодження переліку різниць;
- 135.2.1.4, 135.2.1.5 – виплати за борговими зобов'язаннями в режимі Дія Сіті;
- 136.8 – нова база виводиться з-під ставки 9 %; 137.10.4.9 – подія, з настанням якої визначається податкове зобов'язання для резидентів Дія Сіті.

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД І НАБРАННЯ ЧИННОСТІ

Підрозділ 4 розділу XX Кодексу

- Пункт 4¹ визначає особливості переходу зі спрощеної системи оподаткування; пункти 20 і 53 встановлюють перехідні положення для застосування нових правил. Пункт 74 – застосування з 1 січня 2028 року незалежно від дати договорів; доля неврахованих процентів станом на кінець 2027 року; капіталізовані витрати; перша невикористана сума ліміту; тимчасовий виняток для кредитів міжнародних фінансових організацій під державні або місцеві гарантії за договорами, укладеними до 1 січня 2028 року.

Прикінцеві положення Закону

- Закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування, і вводиться в дію з 1 січня 2028 року.
- Кабінет Міністрів України приймає необхідні акти і приводить свої акти у відповідність не пізніше ніж за шість місяців до дня введення в дію.

Витрати на запозичення: що ними вважається

Проценти

за всіма видами боргових зобов'язань

Економічні еквіваленти процентів

незалежно від юридичного оформлення платежу

Витрати, понесені у зв'язку із залученням фінансування

комісії, гарантії, витрати на випуск (емісію) боргових цінних паперів

Три категорії витрат на запозичення, визначені підпунктом 140.1.1.1 підпункту 140.1.1 пункту 140.1 Кодексу в редакції законопроекту.

Що включається до складу витрат на запозичення (140.1.2)

- проценти за кредитами, позиками, депозитами, операціями РЕПО;
- суми, розмір яких залежить від прибутку або доходу позичальника;
- умовно нараховані проценти за борговими інструментами;
- платежі за альтернативними механізмами фінансування;
- борговий (фінансовий) компонент лізингових платежів;
- капіталізовані витрати на запозичення;
- суми, що згідно зі статтею 39 Кодексу є платою за фінансування;
- від'ємний сукупний результат курсових різниць;
- від'ємний результат розрахункових процентів за деривативами;
- комісії за гарантії та за організацію залучення фінансування.

Не вважаються витратами на запозичення (140.1.1.1)

- знижки за дострокову оплату;
- знижки та бонуси за обсяг придбання;
- неустойка, штрафи та пеня;
- проценти та інфляційні витрати від простроченої суми;
- відшкодування збитків і компенсація упущеної вигоди.

Надмірні витрати на запозичення (НВ) = витрати на запозичення (ВП) – доходи у формі процентів та еквівалентні їм доходи (ПД) (140.1.1.8)

Обмежується не вся сума витрат на запозичення, а лише їх перевищення над доходами у формі процентів та іншими доходами, економічно еквівалентними процентам. Платник, у якого такі доходи дорівнюють витратам на запозичення або перевищують їх, під обмеження не потрапляє.

Капіталізовані витрати на запозичення: порядок обліку та врахування

Правило періоду. У періоді капіталізації капіталізовані витрати на запозичення, що збільшили вартість активу, до розрахунку ліміту витрат на запозичення не входять. Вони враховуються тоді і в тій частині, в якій вартість активу зменшує об'єкт оподаткування — через амортизацію, собівартість реалізованих товарів (робіт, послуг) або у зв'язку з вибуттям активу.

Умови врахування — за видами активів (140.1.3)

Основні засоби і нематеріальні активи. Враховується частина амортизації, розрахованої за пунктом 138.3 Кодексу, що припадає на капіталізовані витрати на запозичення, — але лише за умови, що в цьому самому періоді на неї зменшено фінансовий результат за правилами пункту 138.2 Кодексу.

Інші активи. Враховується частина амортизації, включеної до витрат періоду за стандартами обліку, що припадає на капіталізовані витрати на запозичення і враховується при визначенні об'єкта оподаткування, у тому числі після застосування різниць.

Активи, вартість яких не амортизується. Період, у якому вартість або її частина потрапляє до витрат: собівартість реалізованого або вибуття об'єкта. Якщо вартість врахована не повністю, враховується пропорційна частина капіталізованих витрат на запозичення; якщо не врахована в жодній частині — вони до витрат на запозичення не включаються.

Співвідношення з показником А формули EBITDA

Амортизація активу повертається у формулу EBITDA як доданок А — вона не є витратою на запозичення.

Капіталізовані витрати на запозичення усередині цієї амортизації навпаки: вони є витратами на запозичення, тому з показника А вилучаються. Та сама сума не може врахуватися двічі.

Підпункт 140.1.3 пункту 140.1 Кодексу в редакції законопроекту; вилучення з показника А — підпункт 140.2.3 пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту

Курсові різниці у складі витрат на запозичення: підхід законопроекту

Механізм. Сукупний результат курсових різниць визначається за кожний період за борговими зобов'язаннями, вимогами з наданого платником фінансування та деривативними фінансовими інструментами і механізмами хеджування валютного ризику за ними*.

Нетто-розрахунок

Якщо сукупний результат курсових різниць є від'ємним, сума перевищення негативних курсових різниць над позитивними включається до витрат на запозичення. Якщо сукупний результат є додатним, сума перевищення включається до доходів, економічно еквівалентних процентам.

Які курсові різниці входять до розрахунку

За процентами та економічно еквівалентними їм сумами — за всіма борговими зобов'язаннями і вимогами. За основною сумою боргу — за зобов'язаннями, кошти за якими надано за рахунок коштів пов'язаної особи. За вимогами — якщо боржником є пов'язана особа.

Від тіла боргу — лише «пов'язаний» периметр

Курсові різниці від основної суми боргу враховуються лише там, де кошти надано платнику за рахунок коштів пов'язаної особи (у тому числі якщо пов'язана особа передала кредитором кошти на умовах повернення або придбала його боргові цінні папери). Поручка, гарантія чи застава майна пов'язаної особи тіло боргу до периметра не повертають: вони впливають на розмір грошового порога, а не на курсові різниці.

Ринкове фондування кредитора — поза периметром

Кошти НЕ вважаються наданими за рахунок пов'язаної особи в тій частині, що відповідає коштам, залученим кредитором від непов'язаних осіб, за умови збігу валюти залучення з валютою боргу платника**. Залучення кредитором коштів на ринку (публічні розміщення, синдиковані кредити, міжбанківське фондування) підпадає під виняток абзацу сьомого підпункту 140.1.4 — за умови збігу валют.

Чого це не зачіпає взагалі

- звичайний валютний кредит від непов'язаного банку — курсові різниці на тіло боргу до розрахунку не включаються (за відсутності зустрічного фінансування кредитора пов'язаною особою);
- товарна заборгованість за товари, роботи і послуги — у частині, що не є борговим (фінансовим) компонентом;
- курсові різниці, капіталізовані у вартості активу, — вони йдуть через механізм капіталізованих витрат;
- курсові різниці, уже враховані у складі сукупного результату розрахункових процентів за деривативами.

*Механізм врахування курсових різниць визначає підпункт 140.1.4 пункту 140.1 Кодексу в редакції законопроекту.

** Комплексна дія підпункту «б» абзацу другого, абзацу шостого та абзацу сьомого підпункту 140.1.4 пункту 140.1 Кодексу в редакції законопроекту

Як працює ліміт для врахування витрат на запозичення: чотири кроки розрахунку

Чотири кроки

1) $HV = VP - PD$

надмірні витрати: перевищення витрат на запозичення над доходами ПД

2) $EBITDA = OO + A + HV$

база: об'єкт оподаткування плюс амортизація плюс надмірні витрати

3) $BV = \text{більша з } (0,3 \times EBITDA; GP)$

базова величина ліміту: більша з величин — $0,3 \times EBITDA$ або грошовий поріг

4) $LV = PD + BV$

ліміт витрат на запозичення, з яким порівнюється ВП

Чому доходи ПД стоять у двох місцях формули

Перший раз ПД зменшують витрати: $HV = VP - PD$. Обмежується не вся сума витрат на запозичення, а лише їх перевищення над доходами ПД.

Другий раз ПД додаються до ліміту: $LV = PD + BV$. Це потрібно тому, що на останньому кроці з лімітом порівнюється загальна сума витрат на запозичення (ВП), а не HV. Щоб порівняння було коректним, доходи ПД мають бути і в ліміті.

Подвійного рахунку немає: $VP \leq LV$ означає рівно те саме, що $HV \leq BV$. Платник, у якого доходи ПД дорівнюють витратам на запозичення або перевищують їх, під обмеження не потрапляє.

Що таке OO у формулі

Об'єкт оподаткування, обчислений без урахування від'ємного значення минулих років і без різниць самого пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту. Для резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах замість OO береться фінансовий результат до оподаткування.

Показник A

Сума амортизації, врахована при визначенні об'єкта оподаткування, — без тієї частини, що припадає на капіталізовані витрати на запозичення (вона вже врахована як витрати на запозичення) і без амортизації активів з права користування, крім активів за договорами фінансового лізингу.

Як визначається ГП

ГП = більша з двох величин: (а) 500 000 євро; (б) менша з двох — 3 000 000 євро або сума кваліфікованих витрат (ВПК).

Кваліфіковані витрати на запозичення (ВПК) — слайд 11.

- ВПК до 500 тис. → ГП = 500 тис.
- ВПК від 500 тис. до 3 млн → ГП = ВПК
- ВПК понад 3 млн → ГП = 3 млн

Суми в євро перераховуються за курсом НБУ на 1 січня звітного року.

Умовний приклад

Вхідні дані і розрахунок

- Фінансовий результат до амортизації, процентів і податку (бухгалтерська EBITDA) — 1 000
- Амортизація (А) — 200
- Витрати на запозичення (ВП) — 550
- Процентні доходи (ПД) — 100

Розрахунок

- Надмірні витрати: $NB = 550 - 100 = 450$ *крок 1*
- Об'єкт оподаткування: $OO = 1\,000 - 200 - 550 + 100 = 350$ *проміжний результат*
- $EBITDA = 350 + 200 + 450 = 1\,000$ *крок 2*
- 30 % EBITDA — 300 *крок 3* (грошовий поріг у прикладі не застосовується)
- Ліміт: $ЛВ = 100 + 300 = 400$ *крок 4*

ВП 550 > ЛВ 400 → фінансовий результат збільшується на 150.

Що тут є об'єктом оподаткування

ОО — це 350: фінансовий результат (1 000), зменшений на амортизацію (200) і на надмірні витрати на запозичення (450).

Різниці самого пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту в ньому не враховані.

Саме цей ОО і повертається у формулу EBITDA.

Що з рештою суми

Нічого не втрачено. Сума 150, на яку збільшено фінансовий результат, накопичується як СН і переноситься без обмеження в часі — без щорічного зменшення, яке є в чинній редакції Кодексу.

Коли в майбутньому періоді ліміт не буде вибрано, вона зменшить фінансовий результат.

Підпункти 140.2.1 — 140.2.3, 140.2.5 Кодексу в редакції законопроекту

Два перенесення для майбутнього врахування: невираховані витрати і невикористаний ліміт

СН — накопичена сума витрат на запозичення

Що це. Витрати на запозичення, які у звітному періоді перевищували ліміт витрат на запозичення і на які збільшено фінансовий результат.

Коли виникає. У році, в якому ВП перевищили ЛВ. На суму перевищення, зменшену на перенесену невикористану суму ліміту, збільшується фінансовий результат і накопичена сума.

Максимальний строк перенесення. Без обмеження в часі — до повного врахування. На відміну від чинного пункту 140.3 статті 140 Кодексу проект не містить положень щодо щорічного зменшення накопиченої суми витрат на запозичення.

Коли враховується. У році, в якому ВП не перевищили ЛВ: фінансовий результат зменшується на меншу з двох величин — СН або різницю між ЛВ і ВП.

Підпункти 140.2.2.1, 140.2.2.2, 140.2.5 пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту

НЛ — невикористана сума ліміту

Що це. Частина ліміту, не використана у відповідному році: сума, на яку $0,3 \times \text{EBITDA}$ року перевищує надмірні витрати на запозичення цього самого року.

Як рахується. Це перевищення зменшується на ту частину СН, яку вже враховано в зменшення фінансового результату цього року. Якщо результат від'ємний — НЛ дорівнює нулю.

Максимальний строк перенесення. П'ять років, наступних за роком виникнення. Після цього не переноситься. Використання послідовне, починаючи із суми, що виникла раніше.

Коли враховується. У році, в якому ВП перевищили ЛВ: НЛ зменшує суму перевищення ще до того, як вона збільшить фінансовий результат.

Підпункт 140.2.6 пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту

СН — витрати на запозичення, не враховані у звітному періоді через перевищення ліміту; вони враховуються в наступних періодах, у яких витрати на запозичення ліміту не перевищують, без обмеження в часі.

НЛ — невикористаний ліміт, у межах якого витрати на запозичення можуть бути враховані протягом п'яти наступних років.

Грошовий поріг і кваліфіковані витрати на запозичення

Грошовий поріг «de minimis» — кого правило не торкнеться взагалі

500 тис. євро — безумовний поріг: якщо загальна сума надмірних витрат на запозичення не перевищує цієї суми, обмеження не застосовується.

до 3 млн євро — підвищений поріг: дорівнює сумі кваліфікованих витрат на запозичення, але не більше 3 млн євро (з двох величин береться менша). 3 млн євро — максимальний розмір порога, який допускає Директива. Поріг входить до ліміту, з яким порівнюється вся сума витрат на запозичення, а не лише кваліфікована частина.

Поріг застосовується автоматично.

Підпункт 140.2.1.1 пункту 140.2 Кодексу в редакції законопроекту

Кваліфіковані витрати (ВПК): три умови одночасно

- а)** кредитор не є пов'язаною з платником особою;
- б)** виконання боргового зобов'язання прямо або опосередковано не забезпечується пов'язаною особою — ні порукою, ні гарантією, ні заставою її майна, ні правом зворотної вимоги до неї;
- в)** пов'язана особа не передавала кредиторіві коштів або майна і не купувала його боргових цінних паперів, якщо це було умовою надання фінансування платнику.

Коли ВПК не визначаються

За період, у якому платник сам надавав пов'язаним особам фінансування — кредит, позику, поворотну фінансову допомогу, депозит або купував їхні боргові цінні папери.

А також за період, на кінець якого така заборгованість пов'язаних осіб залишається непогашеною.

Підвищений поріг не можна отримати, позичаючи ззовні й одночасно кредитуючи власну групу.

Публічні запозичення — кваліфіковані, але з умовою

Облігації, розміщені на ринку, синдіковані та банківські кредити від непов'язаних кредиторів відповідають усім трьом умовам самою конструкцією операції.

Частина випуску публічного розміщення, яку викупила пов'язана особа, кваліфікованою не є.

Кредити міжнародних фінансових організацій — поза розрахунком

Витрати за кредитами від міжнародних фінансових організацій під державні або місцеві гарантії до загальної суми витрат на запозичення не включаються.

За умови, що договір — до 1 січня 2028 року; норма діє до набуття членства в ЄС. Підрозділ 4 розділу XX Кодексу в редакції законопроекту.

Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах: як працює правило

Що змінюється для резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах. Режим Дія Сіті вже сьогодні спирається на поняття боргових зобов'язань пункту 140.1 статті 140 Кодексу і відтворює тест 3,5 : 1 чинного пункту 140.2 Кодексу. Тому зміна цих норм впливає на режим незалежно від того, чи встановлюються для нього окремі правила. Законопроект імплементує той самий механізм, що й для платників на загальних умовах: надмірні витрати на запозичення порівнюються з лімітом, а те, що перевищує ліміт, переноситься на наступні періоди. Відмінність лише в тому, що режим не передбачає збільшення фінансового результату до оподаткування, тому об'єктом оподаткування стають операції за борговими зобов'язаннями, за якими надмірні витрати перевищують ліміт (141.9¹.2.18). Водночас чинний тест «борг до власного капіталу» 3,5 : 1 для виплат нерезидентам скасовується: підпункт «б» підпункту 135.2.1.5 Кодексу виключається.

Формули

$$\text{База} = (\text{ВП} - \text{ЛВ}) - \text{НЛ}$$

перевищення, зменшене на перенесену невикористану частину ліміту

$$\text{EBITDA} = \text{ОО} + \text{А} + \text{НВ}$$

усі показники — за даними бухгалтерського обліку; ОО — фінансовий результат до оподаткування

$$\text{К} = \text{База} \div \text{ВП}$$

коефіцієнт перевищення: яка частина витрат на запозичення не пройшла ліміт

$$\text{ПН} = \text{СН} \times \text{базова ставка}$$

відстрочена сума податку, що зменшується в періодах, у яких витрати на запозичення ліміту не перевищують

Чотири запобіжники від подвійного оподаткування

Залік уже сплаченого податку

податок за ставкою 9 % із тих самих витрат зараховується в частині, що відповідає коефіцієнту К.

Та сама виплата не оподатковується двічі

у періоді фактичної сплати база за підпунктом 135.2.1 Кодексу в редакції законопроекту зменшується в частині, що відповідає коефіцієнту К.

«Розворот» у наступні роки

коли витрати на запозичення не перевищують ліміт, податок зменшується на добуток ставки і накопиченої суми.

Перехід між режимами

при вході $\text{ПН} = \text{СН} \times \text{ставка}$, при виході — навпаки; невикористаний залишок зменшення при виході не переноситься.

Умовний приклад (тис. євро):

ВП 5 000 · ПД 1 000 · НВ 4 000 · EBITDA 8 000 · кваліфіковані витрати 5 000 → грошовий поріг 3 000 · БВ 3 000 ($0,3 \times \text{EBITDA} = 2\,400$) · ЛВ 4 000

База = 5 000 – 4 000 = 1 000. Податок 18 % × 1 000 = 180. К = 1 000 ÷ 5 000 = 20 %. Усі витрати сплачено на користь осіб, виплати яким оподатковуються за ставкою 9 %, тому зараховується 20 % цього податку: 90. До сплати — 90.

Стаття 1 Директиви охоплює всіх платників податку на прибуток, стаття 3 не дозволяє м'якших національних правил. Ставка базова, 18 %: пункт 136.8 Кодексу вже сьогодні виводить з-під ставки 9 % підпункт 141.9¹.3 щодо контрольованих операцій, і законопроект додає до переліку підпункт 141.9¹.5. Підпункти 141.9¹.2.18 і 141.9¹.5 пункту 141.9¹ Кодексу в редакції законопроекту.

Критичні зауваження бізнесу до першої редакції – і що змінено

Зауваження*	Що зроблено в поданій редакції
Скасувати щорічне зменшення перенесеної суми на 5 %	Враховано. Перенесення без обмеження в часі, без щорічного зменшення. Додатково – невикористана частина ліміту переноситься на п'ять років. Застосована найбільш сприятлива для платників опція.
Запровадити грошовий поріг (de minimis)	Враховано по суті. 500 тис. євро безумовно, до 3 млн євро для фінансування від непов'язаних осіб. У першій редакції законопроекту порога не було передбачено взагалі.
Не переносити розширене поняття процентів на оподаткування доходів для інших вимог Кодексу	Враховано. Усі поняття діють виключно для цілей пунктів 140.1 – 140.3 Кодексу в редакції законопроекту. Підпункт 14.1.206 Кодексу в чинній редакції не змінюється.
Відокремити фінансовий компонент у розстрочці та товарному кредиті	Враховано по суті. Прямо визначено, що боргове зобов'язання виникає лише в частині боргового (фінансового) компонента.
Виняток для довгострокових інфраструктурних проєктів	Враховано по суті. Підпункти 140.3.2 – 140.3.5 Кодексу згідно із законопроектом; критерії віднесення активів до великомасштабних активів, що становлять загальний суспільний інтерес встановить Кабінет Міністрів України.
Курсові різниці рахувати лише від процентів, не від тіла боргу	Враховано частково. Тіло боргу залишилося в периметрі лише там, де фінансування надано за рахунок коштів пов'язаної особи.
Виняток для фінансових установ	Враховано. Виведено з-під дії правил банки, філії іноземних банків і страховиків.

* Зауваження надано до першої редакції проекту Закону, який було оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України 24 лютого 2026 року.

Довідково: позначення, використані в законопроекті

Позначення	Що означає	Де визначено*	Де застосовується*
ВП	Загальна сума витрат на запозичення податкового (звітного) періоду	Абзац другий пункту 140.2	140.2.1, 140.2.2, 140.2.4, 140.2.8, 140.2.9, 140.3.2, 141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.2, 141.9 ¹ .5.3, 141.9 ¹ .5.6, 141.9 ¹ .5.9
ВПК	Кваліфіковані витрати на запозичення: кредитор непов'язаний, без забезпечення і зустрічного фінансування від пов'язаних осіб	Підпункт 140.1.1.7	140.2.1.1, 140.2.8, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.1
ПД	Доходи у формі процентів та інших доходів, економічно еквівалентних процентам	Підпункт 140.2.1; склад – підпункт 140.1.6	140.1.1.8, 140.2.1, 140.2.8, 140.2.9, 140.3.2, 141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.9
НВ	Надмірні витрати на запозичення: перевищення ВП над ПД	Підпункт 140.1.1.8	140.2.3, 140.2.6, 140.2.8, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.9
ЛВ	Ліміт витрат на запозичення: ЛВ = ПД + БВ	Абзац третій пункту 140.2; формула – підпункт 140.2.1	140.2.2, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.2, 141.9 ¹ .5.6, 141.9 ¹ .5.9
БВ	Базова величина ліміту: більша з величин 0,3 × EBITDA і ГП	Підпункт 140.2.1	140.2.1
ГП	Грошовий поріг: 500 тис. євро або, для кваліфікованих витрат, до 3 млн євро	Підпункти 140.2.1 і 140.2.1.1	140.2.1, 140.2.9; не враховується – 140.2.1.1, 141.9 ¹ .5.6
EBITDA	Показник EBITDA = ОО + А + НВ; від'ємне значення прирівнюється до нуля	Підпункт 140.2.3	140.2.1, 140.2.6, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.9
ОО	Об'єкт оподаткування без урахування від'ємного значення минулих років і різниць пункту 140.2; для резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах – фінансовий результат до оподаткування	Підпункт 140.2.3; особливість – підпункт 141.9 ¹ .5.1	140.2.3, 140.3.2, 141.9 ¹ .5.9
А	Сума амортизації, врахована при визначенні ОО, без частини на капіталізовані витрати на запозичення і без амортизації активів з права користування (крім фінансового лізингу)	Підпункт 140.2.3	140.2.3, 140.2.8, 141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.9
СН	Накопичена сума витрат на запозичення, не врахована у зменшення фінансового результату; переноситься без обмеження в часі	Абзац п'ятий пункту 140.2; порядок – підпункт 140.2.5	44.3, 140.2.2.2, 140.2.6, 140.2.7, 140.2.8, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.6, 141.9 ¹ .5.7; підрозділ 4 розділу XX – пункти 4 ¹ , 74
НЛ	Невикористана сума ліміту витрат на запозичення; переноситься на п'ять років	Абзац шостий пункту 140.2; порядок – підпункт 140.2.6	44.3, 140.2.2.1, 140.2.7.5, 140.2.8, 140.2.9, 141.9 ¹ .5.2, 141.9 ¹ .5.7; підрозділ 4 розділу XX – пункти 4 ¹ , 74
К	Коефіцієнт перевищення у режимі Дія Сіті: база оподаткування, поділена на ВП	Підпункт 141.9 ¹ .5.3	141.9 ¹ .5.5, 141.9 ¹ .5.9
ПН	Відстрочена сума податку за операціями підпункту 141.9 ¹ .2.18 у режимі Дія Сіті	Підпункт 141.9 ¹ .5.6	141.9 ¹ .5.1, 141.9 ¹ .5.7, 141.9 ¹ .5.8, 141.9 ¹ .5.9
КВП, КВЗ, ПЗ, ПВ	Символи формули розподілу капіталізованих витрат на	Підпункт 140.1.3	140.1.3

Сфера застосування показників. Позначення застосовуються виключно для цілей пунктів 140.1–140.3 статті 140 і підпункту 141.9¹.5 статті 141 Кодексу в редакції законопроекту. Передбачено, що розраховані показники будуть відображатися в додатку до податкової декларації (підпункти 140.2.9 і 141.9¹.5.9 Кодексу в редакції законопроекту).

* Норма Кодексу в редакції законопроекту

Довідково: зіставлення норм Кодексу в редакції законопроекту і Директиви

Положення Директиви	Норми Податкового кодексу України в редакції законопроекту
Стаття 1(1), пункт 6 Преамбули	9.1, 9.1.1, 14.1.213 ² , 133.1, 133.1.1, 133.1.4, 133.1.5, 133.2, 133.2.1, 133.2.2, 134.1, 140.3, 140.3.1, 141.9 ¹ , 141.9 ^{1.2}
Стаття 2(1)	14.1.45 ¹ , 14.1.206, 14.1.267, 140.1.1, 140.1.1.1 – 140.1.1.6, 140.1.2, 140.1.3, 140.1.4, 140.1.5, 140.1.6
Стаття 2(2)	140.1.1.8
Стаття 2(3)	33.1, 33.2, 33.3, 34.1, 34.1.1, 137.4, 137.5
Стаття 2(4)	14.1.159, 140.1.1.7
Стаття 2(5)	140.3, 140.3.1
Стаття 2(10)	140.3.5
Стаття 3	140.1, 140.2, 140.3, 140.3.1
Стаття 4(1), абзац перший	134.1.1, 135.2.1, 135.2.1.4, 135.2.1.5, 136.1, 136.8, 137.10.1, 137.10.4, 137.10.4.9, 140.2, 140.2.1, 140.2.1.1, 140.2.2, 140.2.2.1, 140.2.2.2, 140.2.3, 140.2.4, 140.2.8, 140.2.9, 141.9 ¹ , 141.9 ^{1.2} , 141.9 ^{1.2.4} , 141.9 ^{1.2.18} , 141.9 ^{1.5} , 141.9 ^{1.5.1} – 141.9 ^{1.5.3} , 141.9 ^{1.5.9} , 141.9 ^{1.5.10} , 141.11
Стаття 4(2)	138.2, 140.2.3, 141.9 ^{1.5.1}
Стаття 4(3), зачин і пункт (а)	140.2.1, 140.2.1.1
Стаття 4(4), зачин і пункт (а)	розділ XX, підрозділ 4, пункти 53, 74
Стаття 4(4), пункт (б)	140.3.2, 140.3.3, 140.3.4
Стаття 4(6), пункт (с)	44.3, 140.2.5, 140.2.6, 140.2.7, 140.2.7.1 – 140.2.7.5, 141.9 ^{1.5.4} – 141.9 ^{1.5.8} ; розділ XX, підрозділ 4, пункти 4 ¹ , 20, 74
Стаття 4(7)	140.3, 140.3.1
Стаття 11(3)	140.2.1, 140.2.1.1

Закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування, і вводиться в дію з 1 січня 2028 року.

Оподаткування процентів за періоди до 2028 року, у тому числі за 2027 рік, має відбуватися за чинними правилами. Неврахований залишок процентів станом на кінець 2027 року не втрачається: він переходить до накопиченої суми витрат на запозичення.

Міністерство
фінансів
України